

НЕЧИПОРЕНКО Володимир

Сергійович,

*викладач кафедри бойового та
логістичного забезпечення*

*Київського інституту Національної
гвардії України*

СТОВБА Ілля Валерійович,

курсант

*Київського інституту Національної
гвардії України*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ

Логістичне забезпечення сектору безпеки і оборони є критично важливим компонентом національної безпеки та ефективності військових операцій. Однак, цей сектор стикається з рядом проблем, які можуть впливати на його функціонування. Необхідно зазначити, що Україна на сьогоднішній день перебуває у стані війни та реформуванні за стандартами НАТО. Відповідно, Указом Президента України від 06.06.2016 № 240 введено у дію Стратегічний оборонний бюлетень, який фактично є дорожньою картою оборонної реформи, заснованої на принципах та засадах країн членів НАТО. На виконання вимог відповідного документу Міністерством оборони України розроблено та прийнято наказ МОУ від 11.10.2016 № 522 “Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України”. Цим документом вводиться поняття “логістичне забезпечення”, яке замінює такі поняття як “тилове і технічне забезпечення”, “матеріально-технічне забезпечення”, “матеріальне забезпечення”. 27.12.2018 року Кабінетом Міністрів України затверджено “Порядок логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості”. Проте введення в дію того чи іншого нормативно-правового акту, на жаль, жодним чином не передбачає позитивної динаміки рівня забезпеченості військ та підвищення обороноздатності держави, а навпаки створює протиріччя та непорозуміння в загальній системі логістичного забезпечення ЗСУ та інших військових формуваннях.

Провівши детальний аналіз системи логістичного забезпечення можна виділити такі основні проблеми, що впливають на її розвиток: недостатня кількість фінансових та матеріальних ресурсів (Недостатнє фінансування логістичних потреб призводить до дефіциту ресурсів, що обмежує можливості зберігання, транспортування та забезпечення військ необхідними матеріалами і обладнанням.); низький рівень забезпечення ЗСУ та інших військових формувань військовою та спеціальною технікою, новітніми зразками ОВТ; накопичення морально застарілої та непотрібної військової техніки, озброєння, вибухових речовин; неефективне використання виробничих спроможностей з

випуску озброєння, військової та спеціальної техніки, майна; низька ефективність управління логістичним забезпеченням ЗС України, бюрократія (Складні бюрократичні процедури та неефективне управління можуть затримувати процеси прийняття рішень та виконання логістичних операцій, що негативно впливає на оперативність та якість забезпечення військових підрозділів.); корупція (Корупційні практики у сфері закупівель та постачання призводять до неефективного використання ресурсів, завищення цін на товари та послуги, а також до поставок неякісного обладнання та матеріалів.); нестача кваліфікованого персоналу (Відсутність достатньої кількості кваліфікованих кадрів у сфері логістики обмежує здатність забезпечувати ефективне планування та виконання логістичних завдань.); Проблеми зі стратегічним плануванням (Відсутність довгострокових стратегічних планів та прогнозування потреб може призводити до непередбачених дефіцитів матеріалів та ресурсів в критичних ситуаціях.) Інфраструктурні проблеми (Інфраструктура, включаючи дороги, порти та склади, може бути неадекватно розвинена або перебувати в поганому стані, що ускладнює логістичні операції та знижує ефективність поставок.). Для вирішення цих проблем проводяться науково-практичні конференції, на яких обговорюються напрями удосконалення систем логістичного забезпечення, а також аналізується досвід війни та взаємодія з країнами-членами НАТО. Також важливим аспектом є приведення системи логістичного забезпечення до стандартів НАТО.

Аналізуючи історичні факти перетворення системи логістичного забезпечення ЗС різних країн під час змін та трансформації економіки та військових доктрин, необхідно виділити три основних напрямки перетворень: децентралізація забезпечення; централізація забезпечення; змішаний спосіб забезпечення. Сучасні виклики та загрози державній безпеці та обороні України, в тому числі “гібридна війна” на сході нашої держави, коли ЗСУ змушені стримувати наступ агресора, потреби ЗСУ у фінансових та матеріально-технічних ресурсах задовольняються не в повному обсязі. Всі ці факти перш за все, свідчать про наявність певних недоліків та прорахунків у системі логістики збройних сил та вимагають системного підходу і постійного моніторингу цих подій, а також створення ефективних механізмів боротьби та протидії відповідним загрозам, зокрема, невідкладного реформування Сектору безпеки та оборони, в тому числі ЗСУ та інших військових формувань, як невід’ємної складової сектору, на основі принципів та стандартів ЄС та НАТО.

Незважаючи на проблеми, існують шляхи для вдосконалення системи логістичного забезпечення сектору безпеки та оборони України. Одним із ключових кроків є збільшення фінансування, що дозволить закупити сучасне обладнання та техніку, модернізувати інфраструктуру та забезпечити належну підготовку персоналу. Крім того, необхідно посилити боротьбу з корупцією у сфері закупівель, запровадивши прозорі та підзвітні механізми, що сприятиме ефективному використанню бюджетних коштів.

Стратегічне планування та прогнозування потреб відіграють життєво важливу роль у логістиці. Розробка довгострокової стратегії, яка враховуватиме

майбутні виклики та загрози, дозволить своєчасно реагувати на зміни та забезпечувати безперебійне постачання необхідних ресурсів. Крім того, важливо тісно співпрацювати з країнами-членами НАТО, вивчаючи їхній досвід та імплементуючи передові практики.

Децентралізація та оптимізація управління також можуть сприяти підвищенню ефективності логістичного забезпечення. Надання більшої автономії підрозділам у прийнятті рішень та розподілі ресурсів може скоротити бюрократичні процедури та прискорити реагування на оперативні потреби. Водночас, необхідно забезпечити належну координацію та нагляд на центральному рівні для уникнення дублювання та неефективного використання ресурсів.

Нарешті, розвиток інфраструктури, включаючи модернізацію доріг, портів та складських приміщень, є невід'ємною частиною ефективної логістичної системи. Це не лише полегшить транспортування та зберігання матеріалів, а й сприятиме швидкому реагуванню на надзвичайні ситуації та забезпеченню безперервності постачання.

Таким чином, удосконалення логістичного забезпечення сектору безпеки та оборони України вимагає комплексного підходу, що охоплює адекватне фінансування, боротьбу з корупцією, стратегічне планування, оптимізацію управління, співпрацю з міжнародними партнерами та розвиток інфраструктури. Лише за умови послідовної реалізації цих заходів можна забезпечити ефективну логістичну підтримку військових формувань і підвищити їхню спроможність захищати територіальну цілісність та безпеку України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Логістичний підхід до забезпечення спільних дій сил безпеки та оборони: державно - управлінський аспект
http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2019/5.pdf
2. Альбоцій О.В. Управління ризиками логістичного забезпечення Перспективні напрямки наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України: Збірник тез доповідей науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 28 березня 2019 року). Х.: 2019. С. 4-5.
3. Березуцький В.В. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навч. посібник Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. Харків: ФОП Панов А.М., 2016. 385 с.
4. Герасименко В.М. Контролінг в управлінні логістичною діяльністю НГУ Перспективні напрямки наукових досліджень щодо технічного та тилового забезпечення Національної гвардії України: Збірник тез доповідей науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 28 березня 2019 року). Х.: 2019. С. 9-10.